

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาคุณภาพทางการจัดการศึกษามายาวนานซึ่งในการจัดการศึกษาเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้ปรับเปลี่ยนทุกห้าปี ตั้งแต่แผนฉบับที่ 1 จนถึงแผนฉบับที่ 10 ในปัจจุบัน ที่การศึกษามุ่งเน้นการจัดการศึกษาเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลเพื่อเสริมสร้างพลังและความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเองให้เจริญเติบโตอย่างเต็มขีดความสามารถและสามารถนำศักยภาพนี้มาพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถแห่งตน ศักยภาพจะได้รับการกระตุ้นและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนรู้และการสอนตามสภาพจริง รวมทั้งการประเมินตามสภาพจริง บทบาทของครูเป็นผู้เอื้ออำนวยกระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตามประเทศไทยก็เช่นเดียวกับนานาประเทศที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นผลโดยตรงจากความด้อยประสิทธิภาพในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และที่เป็นผลกระทบจากภายนอก อาทิเช่น การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ อันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ทั้งทางบวกและทางลบ (เสชา ปิยะอัจฉริยะ. 2545 : 1) ในส่วนการจัดการศึกษาไทยอ่อนแอทุกระดับ ขาดความสามารถในการเตรียมคนทั้งเพื่อนำสังคมและเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ตั้งแต่ พุทธศักราช 2539 เป็นต้นมา ประเทศไทยตกอยู่ในวิกฤตการณ์หลายด้านปรากฏผลกระทบชัดเจนไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ประเทศมีหนี้สินธุรกิจขาดทุนต้องพึ่งพาการค้าและทุนจากต่างชาติ คนตกงานเป็นจำนวนมากยากจน คุณภาพชีวิตต่ำสภาพจิตใจอ่อนแอ ท้อถอย ด้านการเมืองและการสังคมจึงเต็มไปด้วยการเล่นพรรคเล่นพวก การทุจริต นี้อผล ในแทบทุกวงการ มีการซื้อขายกันตั้งแต่สิทธิ์เสียงในการเลือกตั้งและยาเสพติดสภาพเหล่านี้เป็นความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและจิตวิญญาณอย่างรุนแรง (ศิริก พรสิมา. 2543 :

1) นอกจากนี้แล้วการศึกษาไทยมีปัญหาใหญ่ที่สำคัญคือ ไม่สามารถเตรียมคนไทยให้สามารถเผชิญกับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทำให้สังคมไทยอ่อนแอ ขัดแย้งและทำลายตนเองและเกิดวิกฤต (ประเวศ วะสี. 2541 : 21) และยังพบว่าจากสภาพปัญหาด้านหลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลนั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่หลายหลายของผู้เรียนได้ และสภาพปัญหาด้านการบริหารและการจัดการ การรวมศูนย์อำนาจยังอยู่ที่ส่วนกลาง ปัญหาด้าน

คุณภาพการจัดการศึกษาเรื่องผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ขาดจิตสำนึกและจิตวิญญาณครู ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนมีภาวะผู้นำน้อย ตลอดจนขาดทักษะในการบริหารและจัดการด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3-4)

ปัจจุบันสังคมไทยมาถึงจุดเปลี่ยนที่สำคัญซึ่งจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยมีความหลากหลาย เช่น สังคมข่าวสาร สังคมธุรกิจบริการ สังคมเทคโนโลยี สังคมอุตสาหกรรม สังคมเกษตร สังคมนานาชาติ รวมทั้งสังคมที่ทุกคนต้องการจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตรวจสอบเพื่อความชัดเจนและโปร่งใส เมื่อสภาพสังคมมีความหลากหลายดังได้กล่าวมาแล้วจะมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการศึกษาอย่างมาก รัฐบาลและสังคมไทยทุกยุคทุกสมัยตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา ดังที่การปฏิรูปรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีการบัญญัติในมาตรา 81 ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้คนไทยเกิดความรู้ คู่คุณธรรมและจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งทำให้มีความเป็นเอกภาพและความต่อเนื่องของนโยบายทางการศึกษาแต่มีความหลากหลายของการปฏิบัติและให้เน้นการระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (กรมวิชาการ. 2551 : 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักด้านการศึกษาลับแรกของประเทศไทยที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ถือว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาตามเป้าหมายอย่างแท้จริง เป็นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขการดำเนินการปฏิรูปการศึกษานั้นจำเป็นต้องปฏิรูปทั้งระบบโดยโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานของรัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานเอกชนต้องให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี โดยเฉพาะทางด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานในระดับสากล เพื่อให้สามารถเผชิญปัญหาและการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและร่วมรับผิดชอบพัฒนาชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 7)

การปฏิรูปการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของคน ศักยภาพของสังคมชุมชน และกำลังคนของสังคมไทยให้สามารถพึ่งตนเอง มีความมั่นใจและความภูมิใจ มีศักดิ์ศรี และช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนจะสำเร็จลุล่วงไปได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ร่วมพัฒนาในหลายๆด้านพร้อมกัน

(อ้าง รุ่ง จันทวานิช. 2543 : 8) นโยบายและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เน้นการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับ ดูแลและสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐาน ที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจาก สถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดใน มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (พ.ศ. 2549 - 2553) จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษารอบสองต่อ ซึ่งเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษารอบสอง คือ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยเริ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2552 – 2561 นี้ โดยมุ่งเน้น 3 เรื่องหลักเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม คือ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1) 1) เรื่องคุณภาพ เป็นการสร้างคุณภาพใหม่ให้เกิดขึ้น ในด้านต่าง ๆ คือ คุณภาพครู คุณภาพแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทั้งในและนอก ระบบ คุณภาพของสถานศึกษา และ คุณภาพการบริหารจัดการ เน้นการกระจายอำนาจและ ธรรมชาติ 2) เรื่องโอกาส การเปิดโอกาสให้คนไทยทุกกลุ่ม ทุกประเภท ได้มีการเรียนรู้ตลอด ชีวิตอย่างมีคุณภาพ 3) เรื่องการมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุน การจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์การ ปฏิรูปการศึกษา คือ พัฒนาการศึกษาให้เป็นเลิศ ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (เก่ง ดี มีความสุข) โดยหน่วยงานของสถานศึกษามีบทบาทในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ปรับปรุง การศึกษา ปฏิบัติงานตามแผนนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผล เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานสูงสุดต่อไป

คั้งนั้นการศึกษาไทยจึงควรจัดการในลักษณะเครือข่ายที่ทุกคนในชาติเข้ามามีส่วนร่วม (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 32) การจัดการศึกษาเพื่ออนาคตต้องไม่เป็นระบบที่รวมศูนย์กลางความรู้และ การบริหารจัดการแต่จะเป็นระบบที่คนทุกกลุ่มทุกจุดมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้และเป็นแหล่งการ เรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงถึงกัน ได้มีการกระจายอยู่ทั่วทุกถิ่นของประเทศไทย ไม่มีศูนย์กลางอยู่ที่ ไคที่หนึ่งเพียงแห่งเดียวต้องเปิด โอกาสให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

โรงเรียนศรีรัตนวิทยา ตำบลสะพุง อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนนักเรียน 1,398 คน จำนวนครู 80 คน สภาพชุมชนรอบบริเวณ โรงเรียนมีลักษณะเป็น ชุมชนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนศรีรัตนวิทยาได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูป

การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้กับ นักเรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาร่วมจัดการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในด้านคุณภาพ การสร้างโอกาส การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ภายใต้กรอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการศึกษา 2. ด้านการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา 3. ด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน 4. ด้านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา ตำบลสะพุง อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 คะแนนรวมเฉลี่ยปรากฏดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.30 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.83 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.03 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.36 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.26 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.95 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.37 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 15.45 รวมเฉลี่ยร้อยละ 37 จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-Net) ปีการศึกษา 2553 เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละของแต่ละวิชาและคะแนนเฉลี่ยรวม จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางด้านวิชาการอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง โรงเรียนศรีรัตนวิทยา ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสอง เมื่อวันที่ 12-14 มิถุนายน 2549 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา มีการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร ซึ่งสรุปผลการประเมินโดยภาพรวมมาตรฐานที่ไม่ได้คุณภาพ สมศ. ดังต่อไปนี้ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 2.29 ระดับคุณภาพ พอใช้ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 2.02 ระดับคุณภาพ พอใช้ มาตรฐานด้านครู คือ มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย 1.86 ระดับคุณภาพ พอใช้ ข้อเสนอแนะจากการประเมินภายนอกกรอบสอง ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ควรพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ในด้านการส่งเสริมทักษะการคิดด้านต่าง ๆ

ของผู้เรียนและกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกันให้เป็นเอกภาพ มาตรฐานที่ 5 1. ควรส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมเสริมทักษะให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม ทุกกลุ่มสาระมากยิ่งขึ้น 2. ควรพัฒนาวิธีการวัดผลประเมินผลให้มีหลากหลายมากยิ่งขึ้น และนำเอาผลมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลต่อไป 3. ครูผู้สอนในแต่ละหมวดควรประชุมปรึกษาแลกเปลี่ยนเทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน และกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนในกลุ่มสาระของตนให้เป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการนิเทศติดตามผลด้วย ด้านครู มาตรฐานที่ 9 1. ครูควรจัดการประเมินผู้เรียนโดยแยกเด็กที่มีสติปัญญาแตกต่างกัน และดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้เด็กอ่อน 2. ครูควรจัดการผลิตสื่อด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้สอนในกลุ่มสาระของตนเอง 3. ครูควรมีบันทึกหลังการสอน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนศรีรัตนวิทย์ยังไม่ได้รับการรับรองคุณภาพครบทุกมาตรฐาน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย จึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของ โรงเรียนศรีรัตนวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยมุ่งเน้นใน 3 ประเด็นหลักที่จะทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จ คือ คุณภาพ การสร้างโอกาส และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้มาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปอย่างยั่งยืน

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน และการบริหารจัดการศึกษา ด้านการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร

2. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นอย่างไร

3. ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนศรีรัตนวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยเป็น มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การสอบถามสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอน 80 คน นักเรียน 1,398 คน และผู้ปกครองนักเรียน 1,398 คน รวมทั้งสิ้น 2,877 คน ในเขตบริการของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอน 75 คน นักเรียน 310 คน และ ผู้ปกครองนักเรียน 310 คน รวมทั้งสิ้น 696 คน ในเขตบริการของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2553

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสอง โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ตัวแทนครูผู้สอน 6 คน ตัวแทนนักเรียน 3 คน และ ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม และใช้การสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอน 75 คน นักเรียน 310 คน และ ผู้ปกครองนักเรียน 310 คน รวมทั้งสิ้น 696 คน

ในเขตบริการของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
ปีการศึกษา 2553

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ดังนี้

กรอบการดำเนินการการปฏิรูปการศึกษารอบสองของกระทรวงศึกษาธิการในระดับสถานศึกษามี 4 ด้าน (แผนยุทธศาสตร์ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) คือ

- 2.1 ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการศึกษา
- 2.2 ด้านการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.3 ด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน
- 2.4 ด้านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพ แบ่งเป็น

- 3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 3.1.2 ครูผู้สอน
- 3.1.3 นักเรียน
- 3.1.4 ผู้ปกครอง

3.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของ ใน 4 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการศึกษา
- 3.2.2 ด้านการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.2.3 ด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน
- 3.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสอง หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง ความขัดข้องหรืออุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการบริหารจัดการศึกษาให้มีเอกภาพและกระจายอำนาจผู้ท้องถิ่น โดยเน้นสถานศึกษา เป็นหน่วยวางแผนยุทธศาสตร์ของการจัดการศึกษาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร พัฒนาระบบวางแผน ระดมและจัดสรรทรัพยากร การควบคุม กำกับติดตามผลที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

2.2 ด้านการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลักส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเต็มตามศักยภาพประเมินผลการเรียนจากการปฏิบัติจริง ปรับบทบาทครูจากผู้ถ่ายทอด เป็นผู้ชี้แนวทางในการเรียน ให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและถ่ายทอดความรู้และใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีความรู้ต่างๆ เพื่อการเรียนการสอน

2.3 ด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน หมายถึง การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ปรับปรุงบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา หมายถึง การให้บุคลากรและสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน และพัฒนาหลักสูตร และจัดแผนการเรียนที่หลากหลายให้สอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา ที่ได้จากข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการศึกษา ด้านการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วม

จากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องต่อรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา

4. การปฏิรูปการศึกษา คือ การปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสอง

5. คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งเกิดจากปัจจัยสนับสนุน และกระบวนการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ

6. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลที่ติดต่อการเรียนการสอนใน โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

8. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนศรีรัตนวิทยา จากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

9. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนศรีรัตนวิทยา

10. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

11. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาใน โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

12. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดา หรือญาติที่ให้การดูแล อุปการะนักเรียนที่กำลังศึกษาใน โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. ทราบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสอง

3. สามารถนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสอง